
TÜRKİYE DİZİLERİ ERMENİSTAN'DA ZİRVEDE

28.11.2016

Agos, Varduhi Balyan 25.11.2016

Ermenistanda Türkiye yapımı filmlerden daha çok dizilerin izleniyor olduğunu öğrenmek, benim için oldukça şaşırtıcı oldu. Peki, hangi diziler izleniyor? Kimler tarafından izleniyor? Ve neden izleniyor?

Geçtiğimiz haftalarda yapılan Rolan Çocuk ve Gençlik Festivali için Türkiye sinemasını temsil eden bir grupla birlikte Ermenistandaydık. İnsanlarla yaptığımız sohbetlerde olsun, sinemacı, oyuncu, senaristlerle yapılan yuvarlak masa tartışmalarında olsun, Ermenistanlıların, Türkiye yapımı dizileri sıkça takip ettiği ve merakla izlediği ortaya çıktı. Ermenistanda Türkiye yapımı filmlerden daha çok dizilerin izleniyor olduğunu öğrenmek, benim için oldukça şaşırtıcı oldu. Peki, hangi diziler izleniyor? Kimler tarafından izleniyor? Ve neden izleniyor?

Türkiye yapımı dizilerin pek çok eski Sovyet ülkesinde izlendiğini biliyordum; Ermenistanda da yıllar önce bazı diziler takip edilirdi. Şimdi eski dizilerin yerini yenileri almış, izleyici kitlesi de oldukça büyümüş. Öyle ki otobüste yapılan dizi tartışmalarına, insanların İstanbul'a gelip sevdiği oyuncuyu görme çabalarına rastlamak mümkün. Aylar önce arkadaşlarımdan biri sosyal medyada Kara Sevda başlıklı bir video paylaşmıştı. Başlık Türkçe olunca hayli merak ettim, videoyu izledim. Kara Sevdanın fragman müziğini piyanoda çalıyordu. Başka bir arkadaşımın, telefonunun ekran görüntüsünü göstererek: Bak! Bu oyuncuyu tanıyor musun? Çok iyi oynuyor, diziyi onun için izliyorum dediği kişinin de Kara Sevdanın Emiri olduğunu anlamış oldum. Ermenistanda sadece bu dizi izleniyor diye düşünmeyin, hiç aklınıza gelmeyecek diziler ilgiyle takip ediliyor.

Türkçeyi öğrendim

Dizilerin öncelikle üniversite öğrencileri arasında çok yaygın izlendiğini söylemeliyim. Lara H. Yerevan Devlet Üniversitesinde Türkoloji bölümü öğrencisi. Yerli dizileri üniversitede öğrendiği dilin pratikteki eksiklerini kapatmak için izlediğini anlatıyor: Maalesef Türkçeyi pratikte kullanabileceğimiz alanlar dar. Televizyon, radyo ve kitaplar bu açığı kapatmaya yarıyor. Bu açığı daha çok radyo ve kitapla kapatmaya çalışıyorum, dizileri, birbirine benzer senaryoları olduğu için, haftada bir izliyorum.

Nane M. Türkçe öğrenmeye karar veren bir gazeteci. Nane için de Türkiye yapımı diziler Türkçeyi öğrenmenin pratik yolu. Bu amaçla izlediği dizilerse Kiralık Aşk ve Kara Sevda. Dizilere sanat gözüyle bakmadığını özellikle belirtiyor.

Bahsettiğimiz dizileri izlemek sadece Türkoloji öğrencilerinin tercihi de değil. Üniversitede seçmeli ders olarak Türkçeyi seçen öğrenciler de çok fazla yerli dizi izliyor. Bu durumda seçmeli dersin

olması mı dizi izlemelerine neden oluyor yoksa tam tersi mi? Bunu anlamak pek kolay değil. Dizi karakterlerinden bahsederken yüzlerindeki heyecanı görmek, bunu anlamayı daha da zor kılıyor. Mary A. Rus-Ermeni (Slav) Üniversitesinde okuyor. Mary, bir buçuk yıl önce Kiraz Mevsimini izlemeye başlamış. Sonra Muhteşem Yüzyılı izlediğini ve bu diziye âşık olduğunu söylüyor. Muhteşem Yüzyıldaki karakterlerden ve senaryodan çok etkilendiğini dile getiren Mary, şimdi de Kara Sevdayı izlediğini, özellikle Burak Özçiviti ve Meryem Uzerliyi çok beğendiğini vurguluyor. Maryye göre günümüzde yerli dizileri izleyerek Türkçe öğrenmek, Ermenistan halkı arasında çok yaygın. Üşenmedi, sınıf arkadaşlarına da sordu: 40 kişiden 15'i Türkiye yapımı dizileri izlediğini söylemiş.

Türkçe soru

Büyükülüğüyle Ermenistanın üçüncü şehri olan Vanadzorda yaşadığımız bir olay da bu noktada çarpıcı. Festival kapsamında filmler gösterildikten sonra Türkiyeden gelen sinemacılar soruları cevapladı. Vanadzorda genç bir kadın sorularını Türkçe sordu. Etkinlikten sonra Türkiyeden gelenlerden biri kadına: Ne güzel, Türkçe biliyorsunuz. Herhalde siz de Türkoloji mezunusunuz dediğinde aldığı cevapsa Hayır, hayır, Türkçeyi dizilerden öğrendim olunca herkesin nasıl bir şaşkınlığa kapıldığını siz düşünün.

Rus-Ermeni (Slav) Üniversitesi öğrencilerinden Serine D. ise, Çalığışudan başlayıp Medcezir, Kırallık Aşk, Gecenin Kraliçesi, Muhteşem Yüzyıl gibi pek çok farklı diziyi izlemiş, şu an da Kara Sevdayı takip ediyor. Çok dikkatli bir izleyici olduğu aşikâr. Dayana Ç.nin Türkiye dizileri ile tanışıklığı Kiraz Mevsimi ile başlamış, ayrıca diziyi çok estetik ve anlamlı buluyormuş. Bu diziyi Danimarkada yaşayan ablasından duymuş.

Tarihi diziler

Türkiye yapımı dizileri izleyen ve kendileri için bir nevi araştırma yapan Ermeniler de var. Türkoloji mezunu, çevirmen Ani S. bu dizileri sadece sevdiği için değil, aynı zamanda bunların ne mesaj içerdiğini, neden belli dönemlerde gösterildiğini, Türkiye toplumunu ne kadar gerçekçi yansıttığını, toplum üzerindeki etkisini anlamak için izlediğini aktarıyor.

Yerli diziler sadece öğrenciler tarafından izlenmiyor elbette. Şu an çalışmayan, çocuklarını büyüten Diana S. ve Lena Ç. de Türkiye yapımı dizileri yakından takip ediyorlar, en sevdikleri oyuncular ise Burak Özçivit ve Neslihan Atagül. Bazı Ermenistanlı seyirciler içinse Türkiye yapımı diziler eğitici niteliği taşıyor. Lilit P. Muhteşem Yüzyıl dizisine tarihi bir dizi olarak bakıyor, tarihi gerçekleri yansıttığına inanıyor. Ayrıca dizide yer alan oyuncular da çok sevdiğini fakat insanlardan tepki almamak için bunu çok fazla dile getirmediğini anlatıyor.

ABDden Lübnana

Türkiye yapımı dizilerin Ermeni diasporasında da izlendiğini söylemiştim. Dizilerin Lübnandan ABDye, Suriyeden Danimarkaya kadar izlendiğini fark etmem iki gün sürdü. Üniversite çağında Ermenistanlı bir genç olan Erik V., ABDde yaşayan büyükannesinin Türkiye dizilerini çok sevdiğini, çok güzel bulduğunu söyleyerek ardından da durumun ironisini göstermek istercesine şunları ekliyor: Büyükanneimin ailesinin kökeninin tarihi Ermenistandan geldiğini vurgulamak isterim. Annesi 13 yaşındayken Adanadan Halepe, sonra Lübnana, oradan da Ermenistana kaçmışlar. Bu yüzden de hem büyükanne hem de kardeşleri çok iyi Türkçe biliyorlar.

Suriyedeki savaş yüzünden Ermenistanda yeni hayat kuran 21 yaşındaki Şant M., Türkiye dizilerine

henüz Suriyede yaşarken başladığını, günümüzde Eşkıya Dünyaya Hükümdar Olmaz ve Kara Sevdayı izlediğini anlatıyor. Türkçe bildiği için dizileri doğrudan Türkçe izliyor, ilk fırsatta da Türkiye'yi ziyaret etmek istiyor.

Musa Dağın (Samandağ) Bitias köyünden Lübnana göç etmiş bir aileden gelen Christine ana dili gibi Türkçe konuşuyor. Bunun sırrını Türkiye yapımı dizilerde görüyor Christine. Onunla Türkler, Ermeniler, Kürtler arasında yapılan bir diyalog projesinde bir araya gelmiştik. Türkiyeden gelen herkese İzmir, Urla'yı soruyordu. İzmir hatta Urla hakkında o kadar ayrıntı bilmesinin nedeni ise çok sevdiği Kavak Yelleri dizisiydi. Christine'in Türkiye yapımı dizileri izliyor oluşuna Lübnanlı Ermenilerin pek olumlu yaklaşmadığını da ekleyeyim. Ermeni Soykırımından kurtulanlardan oluşan Lübnandaki Ermeni toplumu, Türkiye dizilerinin izlenmesine tepki gösterebiliyor. Bunu Christine de dile getirdi.

İzliyorum ama...

Benzer bir yaklaşımı Ermenistanda da görüyoruz. Türkiye yapımı dizileri izleyen Ermenistanlı dizi severlerden sıkça duyduğum cümle İzliyorum ama bu Ermeni Soykırımını unuttuğum anlamına gelmiyor oldu veya diziyi dili öğrenmek amaçlı izlemelerini bir nevi savunma gerekçesi gibi kullandıklarını gördüm. Fakat bu dizilerdeki karakterlerle Ermeniler arasında çok fazla benzerlik gördükleri için izlediklerini söyleyen çok fazla insan olduğunu da unutmamalıyız. Dizilerinin birçoğunda mevcut ataerkil yaşamda benzerlik buldukları için, hatta dizide gösterilen yaşama özendikleri için izleyen çok sayıda insan var. İnternet üzerinden bütün bu dizileri takip eden Ermenistanlı izleyicilerin Türkiye yapımı diziler Ermenistan TVlerinde gösterilsin mi? sorusuna verdiği cevaplar da çok çelişkili. Kendileri yakından takip etse de kanallarda gösterilmesine karşı çıkabiliyor, halkın henüz buna hazır olmadığını, bundan önce bazı adımların atılması gerektiğini savunabiliyorlar. Bazılar ise yerli dizilerin Ermenistan televizyonlarında da gösterilmesi gerektiği kanısında. Görünen o ki Türkiye yapımı dizileri izlemek Ermenistanda dizi izlemenin dışında pek çok anlam ifade ediyor.

Kaynak/Source: